

Kiadja: Országos Meteorológiai Szolgálat
(Dr Radics Kornélia elnök)
BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
(Dr. Tollár Tibor, tű. vezérőrnagy, mb. főigazgató)
Balaton Vízrendészeti Rendőrkapitányság
(Horváth László, r. ezredes, kapitányság vezető)

Október 31-én befejeződik a szezonális vihar-előrejelző és viharjelző szolgáltatás tavainkon

Az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) a 46/2001 BM rendelet alapján április 1-től október 31-ig a balatoni és a velencei-tavi viharjelzések meteorológiai kiszolgálására vihar-előrejelző szolgálatot üzemeltet. A viharjelzést és a riasztást a lakosság és az üdülőközönség részére a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF) fényjelző rendszere biztosította. A Balatonon jelenleg 31 viharjelző állomás és további 15 mobil veszélyre figyelmeztető készülék, a Velencei-tavon 3, a Tisza-tavon 5, míg a Fertő-tó hazai szakaszán egy viharjelző állomás gondoskodik az állampolgárok biztonságáról.

A Balatonnál és a Velencei-tónál a viharjelzések összesített fenntartási ideje a tavalyihoz mérten nem változott lényegesen. A Balaton nyugati medencéjében 1967, a középső medencében 1911, a keleti medencében 1876, a Velencei-tónál 1431, a Tisza-tónál 1165 órán át volt érvényben valamilyen fokozatú viharjelzés. A fenntartási értékek a Balaton nyugati medencéjében, illetve a Tisza tónál 74-77 órával csökkentek, a keleti és a középső medencében pedig emelkedtek 25-26 órával. A kiadott első és másodfokú jelzések száma a Balatonnál 20-30 darabbal csökkent.

Országos Meteorológiai Szolgálat: A 2015. évi viharjelzési szezon időjárásának főbb jellemzői az alábbiak voltak. Az erős viharok az idén sem maradtak el. 2015-ben kilenc napon mértek 90 km/h-t meghaladó szélsőséget a Balatonnál, ez két nappal több, mint 2014-ben. A kilencből négy áprilisban, kettő májusban, három júliusban fordult elő. A legerősebb vihar a szezon első hónapjában, áprilisban érkezett a tóhoz. 28-án egy gyors mozgású hidegfront átvonulását követően Balaton-szerte viharossá fokozódott a szél. A déli part mentén általában 95-100 km/h, Balatonöszödnél 138 km/h-t elérő maximális széllesek alakultak ki.

A nyári hónapok viharai közül a július 25-i volt a legerősebb. Itt már a levegő labilis rétegződéséé és a zivataroké volt a fő szerep. Az országhatárt délnyugatról megközelítő, majd a Balatont is elérő zivatarvonal fokozatosan erősödött föl. Tihanytól nyugatra kettő, a keleti medencében három mérőállomás is jelzett 90 km/h feletti széllekest. A legerősebb szelet a keleti medence közepén elhelyezkedő, cölöpre szerelt automata műszer mérte; 111 km/h-t, de Siófokon is rövid ideig 103, Balatonaligán 99 km/h sebességű széllekes alakult ki. A havi átlagos szélsőséget tekintve

egyébként az április és a szeptember lett a két legszelebb hónap. A július, augusztus és az október az átlagosnál kevésbé szelesen alakult.

2015-ben a viharjelzési szezon első hat hónapját tekintve az átlaghőmérséklet a sokévi átlagnál magasabb volt. Keszthelyen 1.1, Siófokon 2.2 Celsius fokkal haladta meg a hat havi középhőmérséklet a sokévi átlagot. Ezen belül a nyár különösen forró volt. Az idén 38-40 olyan napot is megéltünk, amikor a maximum hőmérséklet elérte, vagy meghaladta a 30 fokot, és hat napon 35 fok felett alakultak a maximumok. Összehasonlításként, a hőségnapok esetében az 1981–2010-es évek átlaga Siófokon 17 nap, Keszthelyen 19 nap. Az év legmelegebb napja Keszthelyen augusztus 13. lett 37.0 fokkal, Siófokon július 23-a 36.1 fokkal.

A nyári hónapok átlaghőmérséklete Siófokon 23.3, Keszthelyen 21.6 fok volt, ami az adott település mérési sorozatában a 3. illetve a 4. legmagasabb érték az elmúlt közel hatvan évben. Nyáron a Balaton vize is jelentősen felmelegedett. Júliusban három napon is meghaladta a vízhőmérsékleti maximum (1 m mélységben) a 30 fokot. Siófoknál a legmagasabbat 21-én jelezte az automata vízhőmérő: 30.5 fokot.

A csapadékviszonyokról elmondhatjuk, hogy a szezonon belüli eloszlása ismét szélsőségesen alakult. Április volt a legszárazabb hónap, amikor a havi csapadékösszeg Balaton szerte 10 mm alatt maradt. Az októberben lehullott csapadékmennyiség pedig az ilyenkor szokásos háromszorosát is meghaladta, több helyen 150 mm körül alakult. A nyári hónapok közül június volt a legszárazabb hónap, ezt követi a július, amikor a havi csapadékösszeg általában csak a sokévi átlag 2/3-át érte el a Balaton térségében. Augusztusban pedig szárazság, és nagy csapadékú időszak is volt. A hónap első két hetében szinte semmi csapadék sem esett, a harmadik hetében pedig lehullott a havi összeg több mint 90 százaléka. Ez általában 50-90 mm-t jelentett, de volt ahol a 100 mm-t is meghaladó eső esett. Augusztus 17-re például egy forró száraz periódus lezárásakor a nyugat, délnyugat felől érkező hűvösebb levegő hatására hazánk térségében ciklon fejlődött ki, mely csak lassan tudott elmozdulni, így csapadéksávjai tartósabban országunk fölött maradtak. Belőlük a Balatonnál is felhőszakadással kísért zivatarok fordultak elő, Balatonújlakon mérték a legtöbb csapadékot 24 óra alatt: 113,7 mm-t. Az első összesítések szerint a hét hónap csapadékösszege a rendelkezésre álló adatok alapján a Balatonnál közelítőleg 15%-kal haladta meg a sokéves átlagot. A tavalyi csapadékos évhez képest a zivataros napok száma idén jóval kevesebb lett, a 2014-es évnek általában csak fele, harmada. Siófokon például 2014-ben 47, 2015-ben 15 napon észleltek zivatart. A kiadott viharjelzések számának idei csökkenése is leginkább ennek köszönhető.

A Balatonra kiadott másodfokú viharjelzések fenntartási ideje is az előző évihez mérten kismértékű csökkenést mutat. Ezen belül a legnagyobb csökkenés a keleti medencében történt; 73 óra, a legkevesebb a nyugati medence változott: itt csak 10 óra volt a különbség. A Velencei-tónál 22 óra csökkenés mutatkozik. A fenntartási idők a teljes időszaknak a keleti medencében a 11.9, a középső medencében 12.9, a nyugati medencében 13.5, míg a Velencei-tónál a 6.1 százalékára terjedtek ki.

A Tisza-tónál a másodfokú viharjelzések fenntartási ideje a teljes időszak 6.5%-át tette ki. Ez az előző évihez képest 59 óra emelkedést jelent.

A 2015. évi szezonban (április-október) kiadott balatoni viharjelzések statisztikája

2015. Balaton medencék	kiadott viharjelzések száma db.	IV.-X.							
		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	összesen: db.
Nyugati	I. fok db	13	16	18	20	17	17	9	110
	II. fok db	16	14	12	16	6	9	3	76
Középső	I. fok db	11	16	19	23	16	19	8	112
	II. fok db	17	14	10	13	5	11	3	73
Keleti	I. fok db	11	15	21	24	17	18	9	115
	II. fok db	16	12	12	11	5	8	3	67

2015. Balaton medencék	fenntartott órák száma	IV.-X.							
		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	összesen: óra.
Nyugati	I. fok óra	146.6	186.8	266.1	114.7	156.2	268.4	138.6	1277
	II. fok óra	187.5	151.6	43.4	72.7	37.3	145.5	52.2	690
Középső	I. fok óra	161.8	186.3	256.2	121.8	120.1	273.1	130.5	1250
	II. fok óra	187.8	147.1	42.3	67.3	46.9	124.5	45.2	661
Keleti	I. fok óra	157.2	229.2	254.9	149.3	101.5	254.7	122.8	1269
	II. fok óra	203.2	96.7	57.0	57.4	44.9	134.7	12.9	607

A balatoni időjárásról az érdeklődők az OMSZ honlapján, a folyamatosan frissülő www.met.hu/balaton oldalról kaphattak részletes információt. Ugyancsak jól szerepelt a viharjelzés és az időjárási helyzetet folyamatosan követő, szabadon letölthető, OMSZ-os Meteora mobil alkalmazás is.

BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság: a Balaton keleti-medencéjében elmúlt két évben végrehajtott tíz darab viharjelző állomás LED-es világításra történő cseréje következtében megállapíthatjuk, hogy az új állomások biztonságosak, jól láthatóak, valamint környezetbarátul és költséghatékonyan működtek. A modernizáció jegyében szükség lenne a többi állomás lámpájának cseréjére is. A jobb beláthatóság érdekében Csopak településen az Önkormányzat megkeresése alapján viharjelző állomás került elhelyezésre közvetlenül a partra. A lakosság tájékoztatására, minden platformra kifejlesztett viharjelző tájékoztató „TAVIHAR” applikációt mintegy tízezer töltötték le és használták a szezonban. Az OMSZ kérésére új meteorológiai szoftvert fejlesztettünk ki és adtunk át.

Számadatokat tekintve a hazánk tavain található állomások **22,9 millió éjszakai villanás** és további **nappali 13,5 millió villanás**, azaz összesen 36,4 millió villanás járult hozzá az állampolgárok biztonságához a 2015-ös évi viharjelzési szezonjában.

A technikai üzemeltetési feladatokat a BM OKF megbízása alapján a Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos Egyesület (RSOE) látta el.

Balatoni Vízügyi Rendőrkapitányság: A Balatoni Vízügyi Rendőrkapitányság hat vízügyi rendőrsén 17 szolgálati kisgéphajóval 56 fő hajóvezető lát el szolgálatot a vízen. A folyamatos vízügyi jelenlét a nyár teljes időszakában biztosított volt. Elsősorban nem a fürdőzők, hanem a szörfösök, vitorlázók és egyéb vízi járműveket használók körében volt szükség

rendőri jelenlétre, mentésre, mely betudható a hirtelen időjárási változásoknak, mely esetenként közlekedési problémákat okozott. A Balaton számos fesztiválnak és vízi rendezvénynek ad otthont, ilyenkor a Vízrendészet folyamatosan kapta a viharjelzők állapotáról az információt, hogy felkészülhessenek egy esetleges mentési helyzetre, havaria megelőzésére.

A Balatoni Vízrendészeti Rendőrkapitányság munkatársai 107 esetben 256 fő fürdőző, vagy hajózó személyt mentettek ki a vízből. 2015. április 1. és október 30. között 10 ember fulladt a Balatonba. Egyetlen olyan halálos kimenetelű vízi baleset sem történt, amely elmaradt, vagy későn kiadott viharjelzés következménye lett volna.

A vihar-előrejelzésről és viharjelzésről szóló tömegtájékoztatás

Az időjárási tájékoztatások, előrejelzések és viharjelzések a közszolgálati rádió, valamint az Internet (www.met.hu, www.katasztrofavedelem.hu, www.rsoe.hu) közvetítésével kerültek nyilvánosságra. A viharjelzések tó-parti megjelenítését a Balaton körül 29 a Velencei-tónál 2 fényjelző lámpaegység végezte, amelyhez a Balatonnál még 18 mobil fényjelző egység is hozzájárult. A katasztrófavédelem az idén is fokozottan felügyelte a rendszer üzemeltetését, a vihar okozta károkat elhárította, így a rendszer a teljes viharjelzési időszakban biztonságosan üzemelt.

Részletes időjárási tájékoztatást a 06 90-603-423, illetve elő- és utószezonban éjjel a 06 90-603-421 emeldíjas telefonszámokon lehetett kérni. A hívás díja 381 Ft/perc, melyben az áfa mértéke 27%.

A viharjelzések és a balatoni időjárási előrejelzések az OMSZ Siófoki Viharjelző Observatóriumában készültek és operatív módon jutottak el a Balatoni Vízrendészeti Rendőrkapitánysághoz, a Vízimentők Balatoni Szakszolgálatához és további megrendelőkhöz, így például a Balatoni Hajózási Részvénytársasághoz. A nagyobb vitorlásversenyek, illetve tömegrendezvények meteorológiai biztosítása ugyancsak az Observatóriumból történt.

Budapest, 2015. október 30.

Dr. Radics Kornélia
elnök

Országos Meteorológiai Szolgálat

Dr. Tollár Tibor
tű.vezérőrnagy, mb. főigazgató

BM Országos Katasztrófavédelmi
Főigazgatóság

Horváth László
r. ezredes, kapitányság vezető

Balatoni Vízrendészeti
Rendőrkapitányság